29. 8. 2018

ID: 106903

Směnka

Nesprávné vyplnění blankosměnky v údaji data splatnosti bez dalšího nemaří nárok ze směnky, nýbrž jen zakládá námitku nesprávně vyplněného data splatnosti směnky, mající (případně) vliv na povinnost k úhradě postižních práv ze směnky (období, za které lze požadovat zaplacení 6% úroku ze směnečné sumy).

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 3507/2015, ze dne 30.8.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s., se sídlem v P., zastoupené Mgr. M.Š., advokátem, se sídlem v P., proti žalovaným 1) CANNY PLUS, spol. s r. o., se sídlem v K.V., 2) V. Č., zemřelému dne 16. září 2014, 3) V. Č., zastoupené Mgr. M.P., advokátem, se sídlem v P., 4) M. P. a 5) R. P., oběma zastoupeným Mgr. J.T., advokátem, se sídlem v P., o námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 47 Cm 187/2011, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 24. března 2015, č. j. 9 Cmo 123/2012-257, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 24. března 2015, č. j. 9 Cmo 123/2012-257, se s výjimkou části potvrzujícího výroku ve věci samé ohledně 6% úroku z částky 8.641.730,19 Kč za dobu od 4. března 2011 do 16. dubna 2011, zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Městský soud v Praze směnečným platebním rozkazem ze dne 19. května 2011, č. j. 47 Cm 187/2011-8, ve znění usnesení ze dne 7. prosince 2011, č. j. 47 Cm 187/2011-64, uložil žalovaným, aby společně a nerozdílně zaplatili žalobkyni částku 8.641.730,19 Kč s 6% úrokem od 4. března 2011 do zaplacení, směnečnou odměnu 28.805,77 Kč a náhradu nákladů řízení ve výši 346.820,- Kč.

K námitkám žalovaných Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 7. prosince 2011, č. j. 47 Cm 187/2011-65, směnečný platební rozkaz vůči všem žalovaným zrušil a uložil žalobkyni zaplatit žalovaným náhradu nákladů řízení.

Soud prvního stupně vyšel z toho, že:
1) Směnka, jejíhož zaplacení se žalobkyně po žalovaných domáhala (dále též jen „sporná směnka“), byla původně vystavena jako blankosměnka s nevyplněnými údaji data splatnosti a směnečné sumy. Jejím výstavcem byla první žalovaná (CANNY PLUS, spol. s r. o.), jejímž jménem spornou směnku podepsala tehdejší jednatelka B.K. V pozici směnečných rukojmích ji podepsali rovněž druhý až pátá žalovaní, a to dříve, než do blankosměnky byly vyplněny scházející údaje data splatnosti a směnečné sumy.
2) Dne 30. června 2006 uzavřely Česká spořitelna, a. s. (dále jen „banka“) a první žalovaná smlouvu o úvěru, na základě které se banka zavázala poskytnout první žalované úvěr do výše 34.000.000,- Kč (dále jen „smlouva o úvěru“).
3) Dne 12. října 2006 uzavřely žalobkyně a první žalovaná smlouvu o poskytnutí bankovní záruky č. 2006/1732-GB (dále jen „smlouva o poskytnutí bankovní záruky“) a téhož dne žalobkyně vystavila ve prospěch banky záruční listinu, kterou se zavázala uspokojit (za tam určených podmínek) pohledávku ze smlouvy o úvěru (pro případ, že tuto neuhradí první žalovaná) do výše 15.300.000,- Kč (dále jen „záruční listina“). Ve smlouvě o poskytnutí bankovní záruky smluvní strany dále ujednaly, že k zajištění závazků první žalované vůči žalobkyni vzniklých z této smlouvy nebo z případného plnění bance z bankovní záruky se první žalovaná zavázala vystavit blankosměnku vlastní na řad žalobkyně,

kterou budou avalovat druhý až pátá žalovaní, s tím, že žalobkyně je oprávněna vyplnit směnku poté, co první žalovanou písemně upomene o zaplacení jejích splatných závazků vzniklých z této smlouvy nebo z případného plnění bance z bankovní záruky. Žalobkyně vyplní směnku tak, že směnečnou sumou bude nejvýše úhrn pohledávek žalobkyně za první žalovanou vzniklých z této smlouvy nebo z případného plnění bance z bankovní záruky ke dni uvedenému v písemné výzvě žalobkyně první žalované k jednorázovému zaplacení dlužné částky. Do tohoto dne je dlužná částka neúročena. Splatnost směnky bude stanovena jeden měsíc po dni jednorázové splatnosti dlužné částky uvedené v písemné výzvě. Pro doručování korespondence a výpisů z účtů první žalovaná uvedla adresu K. V. a současně se zavázala oznámit žalobkyni případnou změnu adresy. Dále je ve smlouvě o poskytnutí bankovní záruky obsaženo ujednání vztahující se k převodům obchodních podílů v první žalované mezi jejími stávajícími společníky a nabyvateli obchodních podílů (druhým až pátou žalovanými).
4) Dopisem ze dne 3. ledna 2011 vyzvala žalobkyně první žalovanou k vrácení plnění poskytnutého žalobkyní bance z titulu bankovní záruky ve výši 8.646.017,48 Kč a to ve lhůtě do 3. února 2011; výzva byla zaslána na adresu první žalované − Ch.
5) Dopisem ze dne 16. února 2011 informovala žalobkyně první žalovanou o vyplnění blankosměnky údaji směnečné sumy 8.641.730,19 Kč a data splatnosti 3. března 2011 a současně ji vyzvala k zaplacení směnky; písemnost byla doručena první žalované na adresu K. V.

Na tomto základě soud prvního stupně − odkazuje na ustanovení čl. I. § 10 a § 77 odst. 1 zákona č. 191/1950 Sb., zákona směnečného a šekového (dále jen „směnečný zákon“) – zdůraznil, že v situaci, kdy poskytnutí bankovní záruky (za splnění závazku první žalované ze smlouvy o úvěru) žalobkyně podmínila vystavením blankosměnky (první žalovanou) avalované druhým až pátou žalovanými a kdy se směneční rukojmí následně v souladu se smlouvou o poskytnutí bankovní záruky stali společníky první žalované, nebyl jejich podpis na blankosměnce bezdůvodný. I tito žalovaní tak uzavřeli s žalobkyní, byť „prostřednictvím první žalované“, dohodu o tom, „jak bude postupováno ohledně v blankosměnce nevyplněných údajů“.

Bylo-li oprávnění žalobkyně doplnit chybějící údaje na blankosměnce vázáno „na odkládací podmínku“, jíž bylo zaslání písemného upomenutí první žalované ke splnění jejího závazku a nebyla-li tato podmínka splněna (výzva nebyla zaslána na sjednanou adresu), nebyla žalobkyně – pokračoval soud prvního stupně − oprávněna chybějící údaje do blankosměnky doplnit a učinila-li tak, jednala v rozporu se smlouvou o doplnění blankosměnky.

Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 25. června 2012, č. j. 9 Cmo 123/2012-139, ve znění usnesení ze dne 9. července 2012, č. j. 9 Cmo 123/2012-149, k odvolání žalobkyně rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu k první, čtvrté a páté žalovaným, v části, ve které byl směnečný platební rozkaz v rozsahu 6% úroku z částky 8.641.730,19 Kč za období od 4. března 2011 do 16. dubna 2011 zrušen, potvrdil; ve vztahu k těmto žalovaným dále rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že směnečný platební rozkaz vůči těmto žalovaným ponechal v platnosti v rozsahu směnečného peníze 8.641.730,19 Kč s 6% úrokem od 17. dubna 2011 do zaplacení, směnečné odměny 28.805,77 Kč a náhrady nákladů řízení ve výši 346.820,- Kč. Ve vztahu ke druhému žalovanému a třetí žalované rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že směnečný platební rozkaz ve znění opravného usnesení ponechal v platnosti v plném rozsahu. Dále rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odvolací soud především akcentoval, že druhý až pátá žalovaní směnku podepsali jako směneční rukojmí; proto „se zabýval tím, zda mají možnost vznášet kauzální námitky (tj. námitky z nedodržení směnečné dohody – dohody o důvodu, proč podepsali směnku) a námitky z porušení vyplňovací dohody (dohody o podmínkách doplnění chybějících údajů v blankosměnce)“. Potud poukázal na „závěry soudní praxe“, podle nichž „i když směneční rukojmí nepodepíšou vyplňovací dohodu s žalobcem, mají k dispozici tytéž kauzální námitky jako výstavce vlastní směnky (kontrahent písemné

vyplňovací dohody), jedná-li o skutkovou situaci, že fyzická osoba, jež podepsala jménem výstavce vlastní směnku, bez dalšího směnku avalovala. V takovém případě má směnečný rukojmí s remitentem konkludentně dohodnutou obsahově totožnou směnečnou dohodu jako výstavce“. „Tento právní závěr lze vztáhnout i na skutkovou situaci, kdy sice směneční rukojmí nepodepsali jménem výstavce směnku vlastní (typicky jako jednatelé společnosti s ručením omezeným), avšak jsou společníky výstavce směnky. V takové situaci lze stěží předpokládat, že by měli jiný důvod pro podepsání směnky, než měla první žalovaná“.

Ve vztahu ke druhému žalovanému a třetí žalované dále uzavřel, že těmto kauzální námitky nepřísluší. Přitom poukázal na obsah jejich námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu, podle kterého „s žalobkyní neuzavřeli žádnou vyplňovací dohodu, a tudíž ve vztahu k nim nešlo o blankosměnku a žalobkyně tak vůči nim neměla právo cokoli do blankosměnky doplnit“. V takovém případě se nemůže směnečný dlužník „bránit kauzální námitkou, neboť žádnou nemá, avšak jeho podpis směnky způsobil vznik směnečného závazku, který je povinen bez dalšího splnit“. Tentýž princip musí – pokračoval odvolací soud – „z logiky směnečných vztahů“ platit i pro dohody o vyplnění blankosměnky. „Je-li komukoli známo, že v pozici směnečného rukojmí podepisuje blankosměnku, tj. směnku s úmyslně nevyplněnými údaji, aniž je účastníkem dohody o jejím vyplnění, nemůže se bránit námitkou nesprávného vyplnění směnky a je povinen směnku po jejím doplnění bez dalšího zaplatit“.

Přitom nepřihlédl k tvrzení druhého žalovaného a třetí žalované, jež bylo obsaženo ve vyjádření k odvolání žalobkyně, podle něhož věděli, že podepisují blankosměnku a svým podpisem vyjádřili konkludentní souhlas s vyplňovací dohodou, když jde o „opožděnou námitku proti směnečnému platebnímu rozkazu“, která je v rozporu s námitkou, podle níž s žalobkyní neměli uzavřenou žádnou vyplňovací dohodu.

Proto odvolací soud ve vztahu ke druhému žalovanému a k třetí žalované rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že vůči nim ponechal směnečný platební rozkaz v plném rozsahu v platnosti.

K dovolání druhého žalovaného a třetí žalované Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 30. září 2014, sp. zn. 29 Cdo 3407/2012, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. června 2012, č. j. 9 Cmo 123/2012-139, ve znění usnesení ze dne 9. července 2012, č. j. 9 Cmo 123/2012-149, ve vztahu mezi žalobkyní a těmito žalovanými zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Přitom – odkazuje na ustanovení čl. I. § 10 a § 17 směnečného zákona − formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož těmto žalovaným přísluší námitka nesprávného vyplnění blankosměnky.

Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 12. března 2015, č. j. 9 Cmo 123/2012-247, řízení o odvolání žalobkyně „nakolik směřuje proti druhému žalovanému“ vyloučil k samostatnému projednání a rozhodnutí a následně rozsudkem ze dne 24. března 2015, č. j. 9 Cmo 123/2012-257, rozsudek soudu prvního stupně ve výroku ve věci samé ve vztahu ke (třetí) žalované V. Č. potvrdil (výrok I.); dále rozhodl, že výrok napadeného rozsudku o náhradě nákladů řízení se ve vztahu k této žalované vypouští (výrok II.) a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů ve vztahu mezi žalobkyní a třetí žalovanou (výrok III.).

Odvolací soud, poté, co zopakoval dokazování dopisy žalobkyně ze dne 3. ledna 2011 a ze dne 16. února 2011, především akcentoval, že první z uvedených dopisů nebyl první žalované doručen a druhý z dopisů (vzhledem k jeho obsahu) za výzvu k úhradě regresních nároků podle smlouvy o poskytnutí bankovní záruky považovat nelze. Proto shledal správným skutkový závěr soudu prvního stupně, podle něhož první žalovaná nebyla v souladu se smlouvou o poskytnutí bankovní záruky vyzvána k plnění regresní povinnosti.

Dále zdůraznil, že bankovní záruka je ve smyslu ustanovení § 313 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), „institutem zajištění jiných povinností“, pročež „plnění banky ze záruky, a tedy i následná povinnost příkazce nahradit jí prostřednictvím záruky vynaložené částky podle § 321 odst. 2 obch. zák., přicházejí v úvahu nikoliv jako nutnost, nýbrž jen jako možnost pro případ, že jiná povinnost nebude splněna. Protože nelze předem vědět, zda vůbec bude záruka uplatněna, v jakém rozsahu a kdy se tak stane (v této souvislosti je známo jen, dokdy je nutno nárok na vyplacení záruky u banky uplatnit), není možné nikoliv z důvodu právních, nýbrž faktických předem stanovit přesnou dobu plnění regresních nároků. Proto nezbývá, než vázat splatnost na výzvu věřitele, to je zde banky, jak s tím uvažuje § 340 odst. 2 obch. zák. Zcela souladně s tím je také koncipováno zajištění spornou směnkou. Ani v té, opět z výše zmíněných faktických důvodů, nebylo možno od počátku stanovit směnečný peníz a zejména splatnost směnky. Dohoda o vyplnění údaje splatnosti pak zcela respektuje, že zajišťovací směnka je až náhradním způsobem uspokojení oprávněného ze zajištěného závazku, kterým je zde právo na regres za proplacenou bankovní záruku. Proto také je dohodnuto, že sporná směnka, jako zmíněné zajištění, bude prostřednictvím doplnění údaje splatnosti učiněna splatnou až v době, která bude následovat s určitým odstupem po splatnosti zajištěné povinnosti“.

Jestliže první žalovaná nebyla účinně vyzvána k zaplacení zmíněného regresu, nestala se tato její povinnost splatnou; nebylo tak možné stanovit ani žádnou splatnost sporné směnky způsobem, který by odpovídal ujednání účastníků. Nejde tak „ani o pod- ani nadvyplnění směnky. Navíc ohledně nesplatných závazků obecně nemůže být ani uplatňováno zajištění vůbec, nejen co se garančních směnek týká“.

Proto odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu ke třetí žalované jakožto věcně správný potvrdil.

Proti rozsudku odvolacího soudu, a to v rozsahu jeho potvrzujícího výroku ve věci samé ohledně částky 8.641.730,19 Kč s 6% úrokem od 17. dubna 2011 do zaplacení a směnečné odměny ve výši 28.805,77 Kč, podala žalobkyně dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), majíc za to, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na řešení (níže uvedených) právních otázek, jež dosud v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu nebyly řešeny, respektive při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od judikatury Nejvyššího soudu specifikované v dovolání.

Podle dovolatelky přitom jde o právní otázky, zda:
a) Splatnost kauzální pohledávky, nikoli existence kauzální pohledávky jako taková, představují nezbytnou podmínku, bez které nemůže vzniknout pohledávka směnečná a zda v případě chyby spočívající v doplnění blankosměnky s datem splatnosti před datem splatnosti směnkou zajišťovaného dluhu, může mít tato chyba za následek neexistenci práva majitele k vyplnění směnky a uplatnění nároku ze směnky, byť splatnost kauzální pohledávky nastala, avšak pozdějším datem, než je uvedeno na směnce?
b) Vadu v právním posouzení věci soudem představuje skutečnost, že soud při svém rozhodování nezohlednil skutečnost známou mu z jeho činnosti, respektive skutečnost obecně známou, která mu byla navíc ze strany účastníka řízení doložena a která má důsledky i pro posouzení předmětu řízení jako takového? Konkrétně bylo odvolacímu soudu doloženo rozhodnutí insolvenčního soudu o zjištění úpadku a prohlášení konkursu na majetek první žalované, které odvolací soud při svém rozhodování v dalším řízení nezohlednil.
c) V situaci, kdy třetí žalovaná se výslovně v námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu vyslovila k otázce splatnosti směnky (a nevznášela námitky v tom směru, že by pohledávka směnkou zajištěná nebyla splatná), mohl odvolací soud „v zásadě nespornou skutečnost přeměnit na spornou“ a posoudit ji v neprospěch žalobkyně?

d) Odvolací soud správně posoudil charakter výzvy ze dne 16. února 2011, kterou žalobkyně – na rozdíl od odvolacího soudu – považuje za výzvu k úhradě regresu za proplacenou bankovní záruku?
e) Lze za výzvu k plnění považovat procesní podání (doručení žaloby dlužníku) nebo podání insolvenčního návrhu s přihláškou věřitele do insolvenčního řízení a to vzhledem k důsledkům předvídaným ustanovením § 250 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona)?

Dovolatelka snáší argumenty ve prospěch závěru, podle něhož se směnkou zajištěná pohledávka (regresní nárok žalobkyně vůči první žalované z titulu úhrady bankovní záruky) stala splatnou, přičemž poukazuje jednak na obsah dopisů ze dne 3. ledna 2011 a ze dne 16. února 2011, jednak na obsah žaloby podané v této věci a na obsah insolvenčního návrhu (s přihláškou věřitele do insolvenčního řízení), včetně jejich zveřejnění v insolvenčním rejstříku, jakož i na důsledky právní úpravy obsažené v ustanovení § 306 obch. zák. a v ustanovení § 250 insolvenčního zákona. Současně dodává, že případné pochybení při vyplnění údaje data splatnosti do původní blankosměnky se nemohlo dotknout nároku žalobkyně na zaplacení směnečné sumy, ale pouze „příslušenství ze směnky“.

Proto požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí soudů nižších stupňů změnil a směnečný platební rozkaz ve vztahu ke třetí žalované ponechal v platnosti v rozsahu směnečného peníze 8.641.730,19 Kč s 6% úrokem od 17. dubna 2011 do zaplacení a směnečné odměny 28.805,77 Kč.

Třetí žalovaná považuje rozsudek odvolacího soudu za věcně správný, akcentujíc, že žalobkyně datum splatnosti směnky vyplnila excesivně o datum dřívější, než bylo dohodnuto a navíc jako datum splatnosti uvedla den, který předcházel splatnosti zajištěného závazku; vadné vyplnění směnky žalobkyní nelze zhojit, když údaj ohledně splatnosti směnky není kvantitativního charakteru. Nesouhlasí ani s výhradami dovolatelky, podle nichž měl (odvolací) soud bez dalšího zohlednit skutečnosti vyplývající z insolvenčního rejstříku ohledně úpadku první žalované, když za zásadní považuje „pouze fakt, že se směnkou zajišťovaná pohledávka stala splatnou (pokud se vůbec stala splatnou) až poté, co nastala splatnost zajišťovací směnky“. Takové excesivní vyplnění data splatnosti možnost výkonu práv proti dlužníku, který to úspěšně namítne, maří zcela.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2013) se podává z bodu 2., části první, článku II zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Dovolání žalobkyně je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř. a to k řešení otázky dovoláním otevřené, týkající se vztahu zajišťovací směnky a touto směnkou zajištěné pohledávky, dosud v daných souvislostech Nejvyšším soudem beze zbytku neřešené.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Nejvyšší soud v prvé řadě předesílá, že v plném rozsahu setrvává na závěrech formulovaných v předchozím (kasačním) rozsudku ze dne 3. září 2014, sp. zn. 29 Cdo 3407/2012, podle nichž třetí žalované (V. Č.) náleží námitky nesprávného vyplnění blankosměnky Potud poukazuje (nad rámec důvodů zmíněného rozsudku) i na důvody rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2015, sp. zn. 31 Cdo 4087/2013, uveřejněného pod číslem 103/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 103/2016“).

Dále Nejvyšší soud zdůrazňuje, že ve shodě s odvolacím soudem nemá žádné pochybnosti o tom, že

(směnkou zajištěná) pohledávka žalobkyně vůči první žalované z titulu regresu (viz ustanovení § 321 odst. 2 obch. zák.) byla splatná na výzvu (§ 340 odst. 2 obch. zák.). Zcela se ztotožňuje i se závěry, podle nichž dopis žalobkyně (výzva k úhradě za plnění ze záruky) ze dne 3. ledna 2011 nebyl první žalované doručen a dopis ze dne 16. února 2011 (posuzováno podle jeho obsahu) za výzvu k zaplacení směnkou zajištěné pohledávky považovat nelze. Srov. zásady pro výklad právních úkonů určené ustanoveními § 35 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku a § 266 obch. zák. a formulované např. v důvodech rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2000, sp. zn. 20 Cdo 2018/98, uveřejněném pod číslem 35/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a v nálezu Ústavního soudu ze dne 14. dubna 2005, sp. zn. I. ÚS 625/03.

Splatnost (kauzální) pohledávky nemohlo vyvolat ani doručení žaloby první žalované v projednávané věci. Byť (obecně vzato) nejsou žádné pochybnosti o tom, že splatnost pohledávky (ve smyslu § 340 odst. 2 obch. zák.) je způsobilé vyvolat (při absenci výzvy k plnění) i doručení žaloby, kterou se věřitel vůči dlužníku domáhá zaplacení takové pohledávky (§ 79 odst. 3 o. s. ř.), v poměrech dané věci o takový případ zjevně nejde. Žalobou se totiž žalobkyně domáhala zaplacení pohledávky ze směnky a nikoli zaplacení směnkou zajištěné pohledávky; pouhé konstatování, že dlužník (rozuměj první žalovaná) „byl dopisem ze dne 3. ledna 2011 vyzván k úhradě za plnění z bankovní záruky“, za výzvu k plnění kauzální pohledávky považovat nelze. Totéž platí o doručení insolvenčního návrhu první žalované, které rovněž samo o sobě není skutečností, na jejímž základě by se směnkou zajištěná pohledávka stala splatnou.

Konečně poukaz dovolatelky na pravidlo obsažené v ustanovení § 306 odst. 1 obch. zák. není na místě již proto, že první žalovaná byla (posuzováno ve vztahu založeném smlouvou o úvěru a bankovní zárukou) dlužníkem ze smlouvy o úvěru (a osobou povinnou k plnění dle § 321 odst. 2 obch. zák.), přičemž třetí žalovaná jako směnečný rukojmí (tj. přímý dlužník ze směnky) „jen“ zajišťovala zaplacení směnky, která sloužila k zajištění kauzální pohledávky.

Přesto rozhodnutí odvolacího soudu neobstojí.

Z obsahu spisu totiž bez jakýchkoli pochybností plyne, že (srov. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. září 2014, č. j. 29 Cdo 3407/2012-20) usnesením ze dne 21. března 2013, č. j. KSPL 29 INS 14491/2011-A-100, zveřejněným v insolvenčním rejstříku téhož dne, prohlásil Krajský soud v Plzni konkurs na majetek první žalované (CANNY PLUS, spol. s r. o.). Zákonným důsledkem takového rozhodnutí přitom je, že nesplatné pohledávky proti dlužníku se prohlášením konkursu považují za splatné, nestanoví-li zákon jinak [srov. ustanovení § 250 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona)].

Založil-li odvolací soud své právní posouzení věci na tom, že se (směnkou zajištěná) pohledávka žalobkyně vůči první žalované (z titulu regresního nároku za plnění z bankovní záruky) nestala splatnou, aniž se současně vyjádřil k důsledkům, plynoucím pro řešení otázky splatnosti směnkou zajištěné pohledávky z ustanovení § 250 insolvenčního zákona, je jeho právní posouzení věci neúplné a tudíž i nesprávné.

Současně Nejvyšší soud doplňuje, že nesprávné vyplnění blankosměnky v údaji data splatnosti (v poměrech dané věci údajem předcházejícím datu splatnosti směnkou zajištěné pohledávky) nemaří (bez dalšího) nárok ze směnky, nýbrž zakládá (jen) námitku nesprávně vyplněného data splatnosti směnky, mající (případně) vliv na povinnost k úhradě postižních práv ze směnky (rozuměj na období, za které lze požadovat zaplacení 6% úroku ze směnečné sumy). Přitom nelze přehlédnout, že judikatorní závěry, podle nichž údaj data splatnosti doplněný do blankosměnky nesmí předcházet datu splatnosti směnkou zajištěné pohledávky (srov. např. důvody rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 18. října 2004, sp. zn. 9 Cmo 274/2004, uveřejněného pod číslem 71/2005 Sbírky soudních

rozhodnutí a stanovisek, k jehož závěrům se přihlásil Nejvyšší soud např. v rozsudku ze dne 31. března 2010, sp. zn. 29 Cdo 1181/2009, uveřejněném v časopise Soudní judikatura č. 11, ročník 2010, pod číslem 169) Nejvyšší soud přijal, aniž současně dovodil, že by takové porušení dohody o vyplňovacím právu mělo za následek zánik práva majitele směnky na její zaplacení. Potud není důvod rozlišovat, zda doplněné datum splatnosti směnky předcházelo datu splatnosti směnkou zajištěné pohledávky nebo zda šlo o datum (posuzováno ve vztahu ke splatnosti směnkou zajištěné pohledávky) pozdější (k tomu srov. obdobně důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 19. srpna 2009, sp. zn. 29 Cdo 5260/2007, uveřejněného pod číslem 84/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Nejvyšší soud proto rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a odst. 2 věta první o. s. ř.). Právní názor Nejvyššího soudu je pro soudy nižších stupňů závazný (§ 243g odst. 1 o. s. ř.).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Splnění dluhu
- Daně
- Insolvence, vylučovací žaloba
- Insolvence a pojistné na zdravotní pojištění
- Oddlužení
- Odměna insolvenčního správce
- Obtížně ocenitelný majetek
- Oddlužení
- Odporovatelnost
- Incidenční spory
- Dodání zboží dle zákona o DPH